

Dhjetor, 2020
Modifikuar në dhjetor 2021

Standardet e mentorimit dhe formimit të komisioneve të tezave master në Fakultetin e Edukimit

Hyrje

Studimet master ngërthejnë në vete një numër sfidash dhe ajo që është esenciale për përgatitjen e studentëve që të funksionojnë dhe kontribuojnë në zhvillimin e fushës së studimit është cilësia e punës në tezën e masterit (krahas cilësisë së programit si tërësi). Faku lletit i Edukimit ka caktuar standardet e punës hulumtuese në nivel master në *Doracakun e Temave Master*, dokument i cili shërben si udhëzues për personelin dhe studentët gjatë procesit të realizimit të punimit master (fuqizimi dhe monitorimi i zbatimit të standardeve të projekteve dhe tezave master trajtohen në procese jasht këtij dokumenti). Krahas përkushtimit dhe kapacitetit të studentit në realizimin e hulumtimit master, faktorë esenciale që përcaktojnë cilësinë e punës në tezën e masterit janë cilësia e mentorimit dhe cilësia e punës së komisionit vlerësues. Andaj, adresimi i këtyre dimensioneve është esenciale në cilësinë e punës në tezën e masterit në fazat vijuese në zhvillimin e Fakultetit të Edukimit.

Sipas rregullores aktuale për studimet master (Nr. 2/922, neni 22), dy nga tre anëtarët e komisionit të tezës së masterit duhet të jenë nga fusha e ngushtë e tezës master. Për anëtarin e tretë të komisionit duhet të vendoset nga parimi që studenti të ketë një komision sa më profesional dhe të synohet rritja e bashkëpunimit kolegial përtej departamenteve dhe duke avancuar qasjen ndërdisiplinare të studimeve në fakultet.

Qëllimi i dokumentit

Qëllimi dhe shfrytëzimi i këtij dokumenti përmbledhet në tri pika:

1. Udhëzim për departamentet në propozimin e komisioneve të tezave master në mënyrë që komisionet të jenë në harmoni me dispozitat ligjore dhe profesionale;

2. Udhëzim për Këshillin e Fakultetit gjatë procesit të miratimit të projektpropozimeve dhe komisioneve të propozuara nga departamentet;
3. Avancimi i iniciativës së profilizimit/fokusimit të personelit akademik në fushat ku ata mund të jenë më të dobishëm për studentët që janë në proces të realizimit të tezave master.

Pra qëllimi i përgjithshëm është që të rritet cilësia e punimeve të tezave master në fakultet. Dokumenti është hartuar në frymën e rekomandimit për departamentet, Këshillin e Fakultetit dhe personelin akademik në funksion të harmonizimit të praktikave dhe procedurave nga departamenti në departament dhe krijimit të një standardi dhe praktike zhvillimore në institucion në drejtim të ngritjes së cilësisë së punës së studentëve në tezat e masterit dhe në mentorimin e tyre.

Caktimi i mentorit të temës master

Mentori i temës master duhet të ketë nivelin e kualifikimit profesor asistent e më lartë ndërsa për të mentoruar një temë master profili i profesorit duhet të i përshtatet natyrës së temës së propozuar sa më shumë që është e mundur. Detyrat dhe përgjegjësitë e mentorit janë përcaktuar në *Doracakun e Tezave Master* dhe duhet të shërbejnë si udhëzues për të gjitha palët gjatë procesit të mentorimit.

Profili adekuat për mentorim duhet të shikohet nga këndvështrimi i disa elementeve që e përbëjnë sfodin dhe e përcaktojnë praktikën profesionale dhe performancën e secilit në ambient akademik. Më saktësisht, në gjykimin e përshtatshmërisë së personelit akademik për mentorim të tezave master merret për bazë (i) natyra e studimeve të personelit në nivel të doktoratës, (ii) puna shkencore si publikime të ndryshme në revista shkencore, libra etj., si dhe (iii) angazhimet e tjera si pjesëmarrja në konferenca shkencore të fushës dhe angazhime të ngjajshme zhvillimore duke përfshirë edhe trajnimet akademike të certifikuara post-doc apo të ngjajshme. Profili adekuat për mentorim të një teme do të duhej të reflektonte në kushte ideale të tri dimensionet më lartë, ose së paku dy nga tri dimensionet, ndërsa në mungesë të kuadrit të mjaftueshëm për ndonjë fushë atëherë duhet të bëhet zgjidhja më e mirë e mundshme për studentin.

Vështirësi në definimin e përshtatshmërisë së mentorimit shfaqen sidomos në temat ndërdisiplinare ku trajtohen dy koncepte arsimore. Për shembull, të tilla janë temat si zbatimi i edukimit inkluziv në lëndën njeriu dhe shoqëria (apo shkencat shoqërore etj.), komunikimi në menaxhimin e shkollës, zbatimi i teknologjisë në edukimin inkluziv/në edukimin parashkollor/në mësimdhënien e historisë/fizikës/gjuhës, zbatimi i strategjive të caktuara të mësimdhënies në një fushë e matematikës/teknologjisë/kimisë/gjeografisë etj.

Së pari, caktimi/prioretizimi i mentorit bëhet duke u bazuar në natyrën e programit ky realizohet ajo temë. Për shembull, në rast se një temë e tillë (ndërdisciplinare si më lartë) realizohet në

programin e mësimdhënies së historisë/gjuhës/teknologjisë (etj.) atëherë caktimi i mentorit bëhet nga profili i fushës përkatëse të programit. Ndërsa, në rast se mentori nga fusha e programit/temës përkatëse ndihet se nuk ka përgatitje dhe përvojë të duhur në fushën e caktuar arsimore (kualifikimi i tij/saj është i orientuar vetëm në pjesën akademike), atëherë fakulteti ka dy opsione për veprim: (i) cakton një bashkë-mentor për të plotësuar ndihmën për studentin; (ii) apo së paku plotëson komisionin e vlerësimit me anëtarë që plotësojnë natyrën e temës në rast se bashkë-mentorimi nuk është opcion.

Dekanati dhe Shefat e departmaneteve udhëzojnë studentët që të lexojnë në web faqe të fakultetit materialet e ndryshme rreth profilizimit të personelit akademik (për shembull *Ekipet e Hulumtimit* dhe anëtarësia e tyre). Studentët poashtu do të shikojnë CV-të e personelit akademik për të patur më të lehtë të identifikojnë mentorin për tezën e tyre të masterit (sidomos duke ditur se jo i gjithë personeli i ka dhënë mësim).

Komisioni i tezave master

Sipas rregullores së studimeve master, së paku dy anëtarë të komisionit duhet të jenë nga fusha e ngushtë e temës master (pra mentori dhe një anëtar tjetër/kryetari i komisionit). Për anëtarin e tretë të komisionit Departamenti dhe Këshilli duhet të vendosin sipas parimit në vijim:

- Për temat e programeve të mësimdhënies lëndore merren parasysh disa elemente:
  - o në fushat e ngushta të shkencave natyrore dhe shoqërore inkurajohet edhe integrimi lëndor në temë dhe në komision (duke marrë në konsideratë të tre anëtarët e komisionit) por duke mos shkelur nenin 22. 3 të rregullores për studime master ku specifikohet që dy anëtarë të komisionit të jenë nga fusha e ngushtë e temës. Kjo është në frymën e trendit të integritimit lëndor dhe adreson edhe mungesën e numrit adekuat të personelit akademik në fakultet në disa fusha;
  - o Sipas specifikave të temave të caktuara anëtari i tretë mund të jetë nga psikologjia, pedagogjia/edukimi i përgjithshëm, filozofia apo sociologjia, varësisht nga natyra e temës. Kjo avancon argumentimin që studimet dhe tezat e masterit në Fakultet të Edukimit (në programet e mësimdhënies lëndore) janë të karakterit arsimor dhe dallojnë nga puna që bëhet në fakultetet akademike si dhe zhvillojnë bashkëpunimin kolegjal dhe ndërdisiplinar të studimit të edukimit. Profili i anëtarit të propozuar (studimet e doktoratës, punimet shkencore, dhe përvoja tjetër) në këtë rast duhet të jetë i lidhur me temën e tezës master.
  - o Sipas rrethanave, mund të bëhet lidhja për anëtarin e tretë edhe me përbërjen dhe aktivitetin e stafit akademik në *Ekipet e Hulumtimit*.
- Për tezat e masterit nga fusha e përgjithshme e edukimit, anëtari i tretë duhet të caktohet në bazë të interesimit të shprehur të kolegëve përmes anëtarësimit në *Ekipet e Hulumtimit* që janë themeluar në Fakultet të Edukimit si dhe angazhimi i tyre aty. Në këtë kontekst merret parasysh

edhe natyra e studimeve të doktoratës të profesorit, punimet shkencore të tij/saj si dhe angazhimi tjetër profesional rreth temës së caktuar (punimet shkencore, trajnime të ndryshme të certifikuara si studime post-dok, prezantime në konferenca shkencore etj.).

- Edhe në këtë departament respektohen parimet e rregullores për studime master (neni 22. Pika 3) që dy anëtarë të jenë nga fusha e ngushtë e temës së propozuar.

Aspekte të implementimit

Departamentet dhe/apo Kolegjiumet (sipas strukturës organizative që funksionon në fakultet), trajtojnë projektpropozimet duke zbatuar qasjen transparente (ku secili anëtar i departamentit pranon materialin një javë para mbledhjes dhe duhet të theksohet pritja që secili anëtarë ta ketë studjuar atë para mbledhjes). Departamenti/kolegjiumi para mbledhjes mund të caktojë anëtarë të cilët janë më të thirrur për fushën e temës specifike dhe mandej të udhëheqin diskutimin në takim të departamentit/kolegjiumit për të përcaktuar nëse tema plotëson standardet minimale. Të njëjtit mund edhe të caktohen mandej anëtarë të komisionit për të përcjellur realizimin e hulumtimit dhe për të vlerësuar atë deri në mbrotje. Menaxhmenti i departamentit duhet të sigurojë që përgjegjësia e miratimit apo refuzimit të projektpropozimeve është kolektive dhe jo individuale e anëtarëve.

Menaxhmenti i departamentit duhet të sigurohet që gjatë shqyrtimit të projektpropozimeve të bëhet lidhja me standardet e përcaktuara në *Doracakun për Tezat e Masterit* dhe të vendosin procesin e rrtijes së vazhdueshme të standardit minimal duke identifikuar dhe adresuar sfidat në programe dhe tek mentorët e caktuar.

Dekanati ofron për Këshillin e Fakultetit, sipas një dinamike që dakordohet në Këshill dhe varësisht nga kapacitetet dhe resurset në dispozicion, analizë të mostrave të projektpropozimeve, abstrakteve në diskutim publik dhe i një mostre të temave të mbrojtura duke identifikuar sfidat dhe trendet të cilat mund të trajtohen në Këshill dhe të përcillen si rekomandime tek departamentet për trajtim dhe zhvillime të mëtejme. Në analizë përfshihen dimensionet në vijim por duke mos u fokusuar vetëm në to:

- Numri i mentorimit të studentëve në vit nga një profesor dhe numri anëtarësisë në komisione;
- Kohëzgjatja e mentorimit të një teme sipas profesorëve (pasi të funksionalizohet databaza e temave master);
- Metodologjia e zbatuar në hulumtim
  - o Natyra dhe madhësia e mostrës;
  - o Të dhënat, instrumentet dhe natyra e tyre;
  - o Volumi dhe natyra e literaturës e përdorur;
  - o Teknikat e analizës së të dhënave;
  - o Inovacioni dhe relavanca e temave.

Analiza të tilla apo të ngjajshme inkurajohen të bëhen edhe nga departamentet për nevojat e brendshme.